

академічною наукою й економікою, сприяє реалізації інноваційних проєктів, участі у грантах, інтеграції технологій та є екосистемою синергії викладачів, молодих дослідників і бізнес-практиків, представників державного сектору та міжнародних партнерів, де народжуються колаборації, нові ідеї та проєкти з реальним впливом на формування освітньої траєкторії та економіки.

Література:

1. Корюгін, А. В., Ткачук, Н. М. (2025). Молодь в сучасній науці: погляд у майбутнє. Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти. Кам'янець-Подільський університет. <https://surl.lu/nxtebi>
2. Малахов, К. В., Каверинський, В. В., Іванова, Л. О., Романюк, О. В., Романюк, О. О., Войнова, С. В., Котлик, С. С., Соколова, О. В. (2024). Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях та освітній діяльності. Монографія. <https://doi.org/10.31274/isudp.2024.151>
3. Назаровець, С. В. (2024). Публікаційна активність та міграційні тенденції українських науковців у соціальних науках та гуманітаристиці під час війни. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2412.11719>
4. Bezvershenko, Y. (2025). Strengthening Ukraine's human capital and science sector. Centre for Economic Policy Research. <https://surl.li/vqwbza>
5. Yermachenko, V., Hrebennyk, N., & Litvinov, O. (2023). Commercialization of Ukrainian & Slovak scientific research: facets and implementation algorithm. Journal of Entrepreneurship and Sustainability Issues, 11(2), 184–198. [https://doi.org/10.9770/jesi.2023.11.2\(13\)](https://doi.org/10.9770/jesi.2023.11.2(13))
6. Павло Коєн, ГО «Фонд підтримки інновацій», Синергія науки та бізнесу: як дослідження можуть створювати продукти, Вечірній Київ, 10.10.2025р. <https://vechirniy.kyiv.ua/news/118393/>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-546-7-8>

ІНТЕГРАТИВНО-ІНТЕРПРЕТАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧИТЕЛЯ У МУЗИКОЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ

Бухнієва О. А.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри музичного та образотворчого мистецтва,
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
м. Ізмаїл, Україна*

У теорії музичної освіти багато традиційних проблем музичної педагогічної науки стали набувати нового значення. Серед найбільш

значимих, можна назвати проблему розвитку професійної компетентності майбутніх педагогів-музикантів. Якщо врахувати нове соціальне замовлення, звернене до системи музичної освіти, яка виражається у вигляді сучасних оновлених вимог до підготовки педагогів, здатних до саморозвитку, до реалізації наявних можливостей, здатних самостійно орієнтуватися в інноваційних тенденціях у музичній освіті стає очевидним, що дисципліни музично-педагогічної галузі повинні сприяти розвитку не лише теоретичних знань, а насамперед допомогти розвинути професійну компетентність майбутніх молодих спеціалістів [1].

Сучасній музичній освіті потрібен педагог, який володіє науково обґрунтованою позицією, під час планування, організації навчально-творчого процесу, має контролювати доцільну систему роботи з опорою на вікові та індивідуальні особливості учнів, а також здійснювати таку взаємодію з підлітками, яке б сприяло їх гармонійному творчому розвитку та саморозвитку. Це неможливо здійснити без хорошої теоретичної та практичної підготовки вчителя музичного мистецтва, без високого рівня його професійної компетентності [6]. Внаслідок модернізації та оновлення змісту освіти, активного впровадження в навчання інноваційних інформаційних технологій, важливою метою педагога музичного мистецтва є створення умов, які дозволяють підліткам розвинути відповідальні сучасним вимогам властивості оновлених засобів і форм інтерпретації світового і вітчизняного музичного мистецтва, спрямовані на інтеграцію та збереження національної культури. Виходячи з вимог державного стандарту вищої освіти, сьогодні виняткової значимості набуває проблема формування та розвитку професійної компетентності майбутнього спеціаліста у сфері культури і музичного мистецтва. Компетентнісний підхід, що визначає пріоритетні аспекти освітнього контенту, являє собою соціальне замовлення українського суспільства на кваліфікованих фахівців, професіоналів своєї справи, які мають здатність бути активними в динамічному світі, орієнтованому на креативну творчість та саморозвиток [5].

Саме такий принцип визначає оновлення напрямів змісту мистецько-педагогічної освіти та її пріоритетів в професійній підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва на основі інтегративно-інтерпретаційного підходу.

Семантика терміну «компетентність» трактується з виділенням її різних сторін: функціональності, діяльнісного характеру, соціальних та особистісних аспектів. Можна говорити про неоднозначність даного терміну у зв'язку з еволюційними процесами і прогресивними тенденціями у соціально-економічному житті сучасного суспільства та надати визначення: компетентність – це соціально-функціональна референція сукупності професійно-діяльнісних та особистісно-мотиваційних характеристик особистості як частини суспільства, яка

має необхідні якості для успішного виконання своїх функціональних обов'язків та відповідає сучасним вимогам. Поняття «мистецько-педагогічна компетентність» висвітлені в працях багатьох українських фахівців, зокрема, І. Беха, О. Білої, І. Зязюна, Т. Гуменникової, Н. Кічук, О. Олексюк, Г. Падалки, О. Ростовського, О. Рудницької, О. Щолокової та ін [2].

Характерною рисою нашого часу стало посилення уваги до інтеграційних процесів у сфері економіки, науки та освіти. Пронизуючи всі сфери життєдіяльності людини, формуючи реальності сьогодення, інтегративність багато в чому визначає особливості сучасного стилю мислення і сама породжує проблеми, які потребують серйозного осмислення та рішення. Виявлення різних форм інтеграції, причин їх виникнення та тенденцій розвитку, розкриття суперечливого характеру інтеграційних процесів у сучасному суспільстві – надзвичайно важливе у світоглядному, методологічному та безпосередньо практичному плані завдання всіх суспільних наук та розглядається багатьма науковцями, зокрема Л. Масол, А. Растрігіної, Ж. Сироткіної та ін. Інтегративність як міждисциплінарна кооперація, орієнтована на формування цілісної картини світу, створюваної комплексом базових дисциплін з урахуванням взаємододатковості змісту та єдності цілей і вимог визначено одним із основних принципів розробки змісту безперервної педагогічної освіти [7].

Педагогічна інтеграція – вища форма взаємозв'язку (розділів освіти, етапів освіти), якій властиво нерозривність компонентів, нова об'єктивність, нова структура, нові функції. Педагогічна інтеграція – це вища форма вираження єдності цілей, принципів змісту, форм організації навчання та виховання, здійснюваних у кількох розділах освіти, напрями інтенсифікації системи підготовки учнів. Педагогічна інтеграція – це створення укрупнених педагогічних одиниць з урахуванням взаємозв'язків різних компонентів освітнього процесу та кількох розділів підготовки учнів.

Музично-педагогічна інтеграція – це структуроване, доцільно організоване взаємодоповнення чинників та елементів змісту, форм і методів навчання в рамках освітньої системи на основі творчо-інтерпретаційного підходу до вивчення творів музичного мистецтва [3].

Існує багато видів інтеграції за методами, прийомами, способами, рівнями, напрямками. Результати інтеграційного навчання проявляються у розвитку творчого мислення студентів, воно сприяє інтенсифікації та систематизації навчально-пізнавальної діяльності. Завдання інтегрування не тільки показати області зіткнення кількох навчальних дисциплін, а через їх органічний реальний зв'язок дати учням уявлення про єдність навколишнього світу. На нашу думку, інтеграція містить в собі інтерпретаційний конструкт, який прискорює формування переконань та світогляду особистості.

Серед причин актуалізації інноваційних засобів інтерпретації сучасного мистецтва – розширення інформативно-комунікативних кордонів академічної науки, науково-філософських досліджень; жанрово-стильових пріоритетів музичного репертуару; нова онтологія звукотворчості та її моделювання за способами музикування; синтез і синергія мистецтв, повноцінне осмислювання теоретичних і практичних аспектів у галузях інструментальної, вокальної, диригентсько-хорової підготовки вчителів музичного мистецтва [4].

Інтегративно-інтерпретаційна парадигма в мистецько-педагогічній освіті – явище досить складне, комплексне та багатостороннє за різновидами свого прояву, що потребує аналізу психологічної та педагогічної позиції.

Основна мета навчання на інтегративно-інтерпретаційній основі пов'язана з підвищенням та розширенням когнітивної активності учнів, отже, необхідне визначення психофізіологічних засад інтеграції і інтерпретації знань, чітке уявлення про фактичні особливості розвитку основних розумових дій.

Інтегративно-інтерпретаційний підхід до професійної мистецько-педагогічної підготовки вчителів музичного мистецтва забезпечуватиме формування готовності педагога до організації інтегративно-інтерпретаційного навчання школярів у рамках реалізації інтегративно-інтерпретаційних процесів у мистецько-педагогічній системі, якщо розкрито сутність наукових уявлень про інтегративно-інтерпретаційні засоби як наукові феномени; виділено підстави мистецько-педагогічної інтегративно-інтерпретаційної концепції та визначено фактори її реалізації; визначено особливості перебігу інтегративно-інтерпретаційних процесів у музично-професійній освіті майбутніх вчителів [3].

Проблематика формування інтегративно-інтерпретаційної компетентності вчителя музичного мистецтва визначає такі методи і засоби дослідження, як-от: вивчення філософської, психолого-педагогічної, науково-методичної літератури з тематики проблеми, цілеспрямоване педагогічне спостереження, розкриття та обґрунтування сутності інтегративно-інтерпретаційного концепту як мистецько-педагогічної категорії, визначення факторів розкриття інтегративно-інтерпретаційних процесів у музично-професійній освіті, актуалізації інтегративно-інтерпретаційного підходу до професійно-педагогічної підготовки та художньо-естетичного вектору формування професійної компетентності вчителів музичного мистецтва.

Отже, з огляду на підвищення соціальної, культурної і мистецько-педагогічної значущості професійної діяльності педагога-музиканта, питання інтегративно-інтерпретаційної компетентності вчителя музичного мистецтва на часі та має розглядатися музикологічною спільнотою з урахуванням сучасних вимог світового та вітчизняного суспільства.

Література:

1. Barytska O.; Gavran, I.; Rosina, H.; Turovska, N.; Bukhniieva, O. Musicianship in the digital world: Interdisciplinary approach to bachelor's education. *Música Hodie*, Goiânia, v. 25, 2025. DOI: 10.5216/mh.v25.81928. Disponível em: <https://revistas.ufg.br/musica/article/view/81928>. Acesso em: 20 ago. 2025.
2. Бухнієва О.А. Науково-дослідницький складник педагогічної діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва. Професійна підготовка фахівців мистецько-педагогічного профілю: теорія і практика : колективна монографія / за заг. ред. : гол. ред. О.О. Біла, д. пед. наук, проф.; відп. ред. О.А. Бухнієва, к. пед. наук, доц. Ізмаїл : ІДГУ. 2022. С.83-109.
<http://dspace.idgu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1693>
3. Бухнієва О. Сердюченко В. Інтерпретаційний аналіз в структурі професійної компетентності педагога-музиканта. The functioning of culture and art during the war: Scientific monograph. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2024. P. 46-62.
<http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/460>
4. Бухнієва О. Аспекти інтерпретації народного музичного мистецтва у педагогічній освіті: євро-інтеграційний контент. *Науковий вісник Ізмайльського державного гуманітарного університету*. Серія: Педагогічні науки. 2025. Вип. 70. С. 63-70. DOI 10.31909/26168812.2025-(70)-7. <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/42/39>
5. Кузнєцова І. Філософія сучасної культуро-мистецької освіти: цілісність світобачення через синергетичне мислення (огляд статей). *Філософія освіти*. 2010. Вип. 1-2 (9). С. 349-371.
6. Падалка Г.М. Парадокси і перспективи підготовки фахівців у системі професійної мистецької освіти. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. Сер. : Теорія і методика мистецької освіти. 2019. Вип. 26. С. 3-8.
7. Сироткіна Ж. Інтегративний підхід у професійній підготовці майбутнього вчителя музики. *Вища освіта у міждисциплінарному вимірі: від традицій до інновацій*. Збірник наукових праць за матеріалами II Міжвузівської науково-практичної конференції (27 березня 2022 р.). Ізмаїл : РВВ ІДГУ. 2022. С. 89-92.